ת"פ 64303/01/22 – מדינת ישראל נגד לואי חמאדה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 64303-01-22 מדינת ישראל נ' חמאדה

בפני	כב' השופט אילן סלע	
בעניין:	מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי), ע"י עו"ד דנה חביליו	המאשימה
	נגד	
	לואי חמאדה ע"י ב"כ עו"ד אוסאמה חלבי	הנאשם

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

גזר דין

הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן: עבירה של ייצור נשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן: "החוק"); עבירה של ניסיון הצתה לפי סעיף 448(א) רישא בצירוף סעיף 25 לחוק; ועבירה של חבלה במזיד ברכב לפי סעיף 413ה לחוק.
2. על פי כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום התגורר הנאשם בשכונת צור בהאר בשכנות למתלונן ומשפחתו. ביום 23.01.22 בשעות הצהריים פרץ ויכוח בין הנאשם למתלונן. בשל כך, גמלה בליבו של הנאשם החלטה לזרוק בקבוק תבערה לעבר רכבו של מי מבני משפחת המתלונן.
3. לשם כך, סמוך לשעה 20:30, נסע הנאשם לתחנת הדלק בוואדי חומוס שבשכונת צור בהאר, רכש בקבוק "תפוזינה" מזכוכית ומילא אותו בדלק. לאחר מכן, שב הנאשם לשכונה, החביא את הבקבוק ובתוכו הדלק מתחת לעץ המצוי בשכונה, נכנס לביתו, לקח גרב אותו החביא בכיסו.
4. סמוך לשעה 20:56, יצא הנאשם מביתו, הסתובב הלוך ושוב בשכונה, והמתין לשעת כושר בה הרחוב יתפנה מעוברים ושבים. בשעה 21:00 או בסמוך לכך, ניגש הנאשם אל מתחת לעץ, השחיל את הגרב לתוך הבקבוק, הצית אותו באמצעות מצת וזרק אותו לעבר רכב מסוג ניסאן השייך למתלונן ואשר חנה מחוץ לביתו.
5. כתוצאה ממעשי הנאשם, בקבוק התבערה הבוער פגע ברכב, גרם לשריטה בו, ולאחר מכן נפל ארצה, והתגלגל במורד הרחוב. בקבוק התבערה המשיך לבעור במשך כשלוש דקות עד שכבה.

תסקיר שירות המבחן

6. הוגש תסקיר שירות המבחן, ממנו נלמד אודות נסיבות חייו של הנאשם. נלמד כי הוא גדל במשפחה נורמטיבית, כשמעשי הנאשם עומדים בסתירה לאופיים של בני המשפחה וערכיהם. ואולם, הנאשם לא השלים את חוק לימודיו, לאחר שביצע עבירה ביטחונית ונכלא לתקופה של 18 חודשים.
7. הנאשם גם עשה שימוש בסמים עוד בטרם בגר, ובשל כך עוד בשלב המעצר האריכה קצינת המבחן, כי ללא התערבות טיפולית ארוכת טווח במסגרת קהילה טיפולית ייעודית, קיים סיכון כי הנאשם ימשיך בהתנהגות פוגענית ופורצת חוק. תחילה, הנאשם סרב ליטול חלק בהליך טיפולי, והשינוי בעמדתו הגיע בשלב מאוחר מדי, לאחר שהוחלט על מעצרו עד תום משפטו, והדבר לא יצא לפועל.
8. עוד ציינה קצינת המבחן, כי הנאשם התקשה ליטול על עצמו אחריות למיוחס לו. הוא טען כי פעל ללא שיקול דעת וללא יכולת לווסת את התנהגותו. לצד זאת, בלטה בהתייחסותו עמדה מטשטשת ומצמצמת של חומרת העבירות וכן קושי להביע אמפטיה למתלוננים. קצינת המבחן העריכה את הסיכון להישנות עבירות אלימות כבינונית וכי אף רמת חומרתן תהייה בינונית, בשים לב לקיומם של דפוסי התנהלות אלימים ואימפולסיביים אצל הנאשם, והעדר מורא מן החוק.
9. בשים לב לכך, בשולי התסקיר באה קצינת המבחן בהמלצה להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל ומאסר על תנאי צופה פני עתיד.

ראיות לעונש

10. במסגרת הראיות לעונש, הציגה ב"כ המאשימה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם. מנגד, לצדו של הנאשם התייצב אביו, אשר סיפר כי חינך את בנו לחיות חיים נורמטיביים, ולא ברור לו כיצד ומדוע עשה בנו את המעשה. הוא הוסיף כי מיד לאחר המעשה התנצלה משפחתו בפני משפחת השכנים ויושבו ההדורים. האב ביקש להימנע מלהשית על הבן עונש מאסר אשר עלול לדרדר אותו לחיי פשע.

הטיעונים לעונש

11. בטיעוניה, עמדה ב"כ המאשימה על הפגיעה בערכים של השמירה על שלום הציבור וביטחונו, ועל החומרה שבייצור בקבוק התבערה, לצד השימוש בו תוך פגיעה בקניינו של אדם. הנאשם שלט באופן בלעדי על האירוע ויכול היה בכל רגע נתון לחדול ממעשיו. אמנם בפועל הרכב לא הוצת, אך פוטנציאל הנזק גדול מאד. גם לא ניתן להתעלם מכך שמעשים חמורים אלו נעשו אך בשל ויכוח עם המתלונן. ב"כ המאשימה עמדה על החומרה שהובעה בפסיקה אודות פוטנציאל הנזק העלול להיגרם מעבירת ההצתה ותמכה את טיעוניה בפסיקה. היא גם עמדה על חומרת עבירות הנשק, ועל מגמת ההחמרה בענישת המבצעים עבירות אלו בשל נפיצותה של העבירה והיותה מכת מדינה, ובירושלים באופן ספציפי גם מכת עיר. בהתאם לתיקון 140 לחוק העונשין, ישנה חובה להשית על הנאשם עונש מאסר שלא יפחת מרבע העונש הקבוע לצדה של העבירה. בשל אלו, היא עתרה לקביעת מתחם הנע מ-40 ועד 60 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.
12. באשר לנאשם, זקפה ב"כ המאשימה לזכותו את הודאתו המהירה כבר במשטרה, אך מנגד הצביעה על עברו הפלילי בכלל זה גם בעבירות של חבלה חמורה ועבירות נשק, בגינן הוא ריצה 18 חודשי מאסר בפועל. מהתסקיר אף עלה כי הוא מתקשה לקחת אחריות, ואף מתקשה לגלות אמפטיה למתלונן. קצינת המבחן אף באה בהמלצה להשתת עונש מאסר משמעותי. בשל כך, נתבקש למקם את עונשו של הנאשם מעט מתחת למחצית המתחם, ולהשית על הנאשם 48 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי מרתיע, קנס ופיצוי למתלונן.
13. מנגד, ב"כ הנאשם הדגיש כי בסופו של דבר מדובר במעשה עבירה אחד קצר, שארך כחצי שעה. החל ממילוי בקבוק התפוזינה בשעה 20:30 ועד זריקתו בסמוך לשעה 21:00. הוא אף ציין כי באותו יום היה גשום במיוחד, כך שלא הייתה אפשרות של ממש שייגרם נזק משמעותי מהשלכת בקבוק התבערה. לרכב נגרמה שריטה דקה מאוד, ולאחר מכן הבקבוק התגלגל במורד הכביש וכבה בגשם. עוד באותו ניגשו בני משפחתו של הנאשם למשפחה השכנה, משפחת המתלונן, והם השלימו ביניהם. ב"כ הנאשם טען, כי על אף שהחוק מורה על החמרה בעבירות הנשק, מדובר בשינוי חדש, ואין למצות עם הנאשם את הדין. גם יש לתת את הדעת לכך כי אין מדובר בייצור של נשק ואף לא של כלי אחר המסוגל לירות. לדבריו, הפסיקה הנוהגת מלמדת על מתחם עונש הולם למקרה זה בנסיבותיו, הנע מ-12 ועד 24 חודשי מאסר.
14. ב"כ הנאשם ציין, כי הנאשם הודה בטעותו מיד, ולדבריו הוא לא התכוון לפגוע באיש. התרשמותה של קצינת המבחן בדבר העדר נטילת אחריות, נובעת מכך שהשיחה עמו נערכה עמו בהיוועדות חזותית ובאמצעות מתורגמן, ובשל כך היא לא הבינה היטב את דבריו. אכן, יש לנאשם עבר פלילי, אך מדובר בעבירה אחת משנת 2014. בנסיבות אלו, הוא עתר להסתפק בהשתת עונש של 24 חודשי מאסר בלבד.
15. הנאשם הביע את צערו על מעשיו, וציין כי במהלך שהותו בבית המעצר, למד את הלקח הנדרש ולא ישוב עוד על מעשים מעין אלו. הוא ביקש לאפשר לו לחזור לחיות חיים נורמטיביים, לעבוד ולבנות משפחה.

דיון והכרעה

16. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם שלמות הגוף שלומו ובטחונו ורווחתו של הפרט, כמו גם זכות הקניין שלו. כן נפגעו הערכים הנוגעים לשלום הציבור ובטחונו. בצדק נטען, כי חומרת המעשה של הנאשם נעוצה בכך שהוא לא רק השליך את בקבוק התבערה אלא אף הכין אותו. הוא החביא אותו והמתין לשעת כושר לביצוע המעשה. אכן, הנזק שנגרם בפועל לא היה רב, אך פוטנציאל הנזק אינו מבוטל. על אף הגשם, התלקחות הרכב הייתה יכולה ליצור סיכון גדול מאוד. בית המשפט עמד לא פעם על הסכנה הרבה הגלומה בייצור בקבוקי תבערה והשימוש בהם ואת הצורך בהחמרת ההרתעה בכל הנוגע לעבירות מעין אלו (ראו אך למשל: ע"פ 2337/13 **קוואסמה נ' מדינת ישראל** (16.09.13) והאסמכתאות שם). זאת, בין היתר בשל כך, שבנוסף לנזק הישיר של עבירות נשק, השימוש הנרחב בנשק על סוגיו השונים ברחובות הערים והכפרים פוגעים בתחושת הביטחון של הציבור ותורמים לעליית הביקוש לנשק בלתי חוקי (ע"פ 4456/21 **מדינת ישראל נ' אבו עבסה** (23.01.22)). מספר עבירות הנשק בעלייה מתמדת וגם רף הקורבנות שהן גובות עולה.
17. כך ציין בית המשפט (בע"פ 8897/20 **סקנדריון נ' מדינת ישראל** (6.05.21)) כי:
בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על חומרתן הרבה של עבירות אלימות, ובהתאם לכך קיימת מגמת החמרה בענישה בגין עבירות אלו, במטרה להרתיע מפני ביצוען. כך אמרתי בעבר: 'האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יִרְאו וִירָאו, יחששו לביטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם יירתעו מפני שימוש בנשק קר וחם לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן - הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי-המדון - צריך להיעשות גם באכיפה ובענישה קשה.
18. משכך הורה המחוקק במסגרת תיקון 140 לחוק העונשין על עונש מינימום בעבירות נשק, שלא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה. בדברי ההסבר נאמר כי:
...למרות העונש הכבד הקבוע בצידה של עבירה זו והחמרת הענישה על ידי בתי המשפט בשלוש השנים האחרונות, עלה מספר העבירות הקשורות לעבירה זו... בהתאם לכך נרשמה עלייה במספר תיקי האלימות שבהם היה שימוש בנשק, ומספר הקורבנות בנפש, בפרט בחברה הערבית, גדל אף הוא. נוסף על הנזק הישיר של עבירות נשק, השימוש הנרחב בנשק ובאמצעי לחימה בלתי חוקיים והימצאותם בחברה האזרחית פוגעים בתחושת הביטחון של הציבור ותורמים לעליית הביקוש לנשק בלתי חוקי.
19. מאז כניסת התיקון לתוקף, ראו בתי המשפט בהוראת חוק זו בסיס למגמת החמרה נוספת של הענישה בעבירות אלו, גם באותם מקרים שהוראת התיקון לא חלה עליהם (ראו אך למשל: ע"פ 4456/21 **מדינת ישראל נ' אבו עבסה** (23.01.22); ע"פ 8869/21 **מדינת ישראל נ' קואסמה** (13.03.22); ע"פ 4077/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.07.22); ובפרט לאחרונה ע"פ 5602/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.09.22)). על אחת כמה וכמה, שמחויבים אנו למצוות המחוקק באותם מקרים, כבמקרה זה, שהוראת התיקון חלה עליו.
20. כמובן, שיש לתת את הדעת לנסיבות הספציפיות שבכל מקרה, בין היתר למאפייני הנשק, מספר כלי הנשק, מיקום השימוש בנשק, תכלית השימוש בנשק, הרקע לשימוש ועוד. במקרה זה מדובר בהכנת בקבוק תבערה והשלכתו. בסכנה הנשקפת מכך קשה להפריז. התוצאות הנשקפות ממעשים אלו עלולות להיות קשות מאוד. זאת גם מקום בו המקום ריק מאדם (ראו: ע"פ 35511/17 **מדינת ישראל אבו ריא** (17.09.17)). בנוסף, תכלית הייצור נועדה לשימוש על רקע ויכוח, והשימוש אכן נעשה. אך במזל התוצאה לה הייתה קשה. הסיכון בשימוש בנשק, בכלל ובסוג זה בפרט, נעוץ בכך, שגם אם המשתמש מכוון לתוצאה מוגבלת, הוא אינו יכול לשלוט בה. בנקל יכול היה הבקבוק להבעיר את הרכב ולגרום גם נזק סביבתי, על אף הגשם שירד באותה עת. בתי המשפט ציינו לא פעם כי "טבעה של הצתה שראשיתה ידוע, אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא ענין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליו" (ע"פ 2599/07 **קריין נ' מדינת ישראל** (30.04.07). וראו גם: ע"פ 7496/12 **זיתוני נ' מדינת ישראל** (24.06.13); ע"פ 5960/13 **מדינת ישראל נ' עון** (23.04.14)).
21. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, ברי, כי במקרה זה יש לקבוע מתחם עונש אחד. עיון בפסיקה מלמד על ממנעד רחב של עונשים, הנעוץ בנסיבות השונות של ביצוע העבירות, משך ביצוען ואף הנזקים שנגרמו כתוצאה מביצוען.
- כך, בע"פ 5974/13 **עודה נ' מדינת ישראל** (16.1.14) נדון נאשם בעל עבר פלילי ומאסר מותנה בר הפעלה, בגין עבירה של סיוע לייצור בקבוקי תבערה, ולאחר שנקבע מתחם עונש הולם הנע מ-8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, הושתו עליו 15 חודשי מאסר בפועל, והפעלת המאסר המותנה במצטבר.
- בת"פ (מחוזי-י-ם) 37387-04-18 **מדינת ישראל נ' דחל אללה** (18.02.19) נדון עניינו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של ייצור נשק , בעבירת נשיאת נשק ובשתי עבירות של ניסיון הצתה, שביצע יחד עם אחרים, לאחר שהכין איתם בקבוקי תבערה ואף יידה אותם יחד עם האחרים לעבר בית החולים הדסה הר הצופים. בית המשפט קבע

מתחם עונש הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, הנעדר הרשעות קודמות, הושת עונש מאסר בפועל למשך 20 חודש ומאסר מותנה. שני המקרים קדמו לתיקון 140 לחוק.
- בת"פ (מחוזי-חי') 28097-11-10 **מדינת ישראל נ' חלבי** (31.05.11) הושתו עונשי מאסר של 24 ו-26 חודשים על נאשמים שהכינו בקבוקי תבערה והשליכו אותם לעבר תחנת משטרה ולעבר ניידת משטרה.
- בת"פ (מחוזי-י-ם) 36300-05-15 **מדינת ישראל נ' דאבאש** (15.03.18) הושת עונשם של 30 חודשי מאסר, לאחר שנקבע מתחם הנע מ-24 חודשים ועד ארבע שנות מאסר על נאשמים שהציתו כלי רכב.
- בת"פ (מחוזי-ת"א) 47198-04-19 **מדינת ישראל נ' ג'יבלי** (10.03.21)) נקבע מתחם של 12 עד 40 חודשי מאסר במקרה הצתת כלי רכב, ללא הכנת בקבוק תבערה. וראו שם פירוט פסיקה רבה בעבירות של הצתה.

22. במקרה זה, בשים לב למכלול הנסיבות שפורטו, ובשים לב לפסיקה הנוהגת ולהוראות חוק העונשין לאחר התיקון, מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל-50 חודשי מאסר.
מכאן לנאשם.
23. הנאשם, יליד 1999, כיום בן 23, בעברו הרשעה משנת 2014 בהיותו קטין, בעבירות של סיכון אדם בנתיב תחבורה על רקע לאומני; חבלה חמורה; חבלה כשעבריין מזויין; חבלה על ידי שניים או יותר; חבלה במזיד ברכב; ביצוע עסקה אחרת בנשק, יצור, יבוא ויצוא נשק בלי רשות. בגין עבירות אלו הוא נשא עונש מאסר של 18 חודשים. עם זאת, יש לזקוף לזכותו, כי הוא נטל אחריות מתחילת חקירתו והודה במעשיו. אכן, קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם התקשה ליטול אחריות על מעשיו, והיא אף התרשמה מאישיותו האימפולסיבית ומהשלכותיה, אך נכון אני להניח כי חלק מתחושותיה נעוצות בחוסר הבנה נוכח אופן הריאיון עמו. בפרט בשים לב לדבריו בפניי.
24. בשים לב לאמור אני סבור כי יש לגזור את עונשו של הנאשם ברבע התחתון של המתחם. נוכח הוראות התיקון לחוק, לא ניתן להשית עונש הפחות מ-45 חודשי מאסר, אך בנסיבות המפורטות, חלק לא מבוטל מהעונש יושת כמאסר מותנה, אשר יש לקוות כי יפעל את פעולתו להקטנת הסיכון הנשקף מהנאשם.
25. סופו של יום, ולאחר שנתתי דעתי על מכלול הנסיבות, לקולא ולחומרא, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:
א. 30 חודשי מאסר בפועל שיימנו החל מיום מעצרו 30.01.22.
ב. 15 חודשי מאסר על תנאי, שלא ירוצו אלא אם כן הנאשם יעבור עבירת נשק כלשהי בתקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.
ג. 9 חודשי מאסר על תנאי, שלא ירוצו אלא אם כן הנאשם יעבור עבירה של הצתה בתקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.
ד. 6 חודשי מאסר על תנאי, שלא ירוצו אלא אם כן הנאשם יעבור עבירת רכוש, מלבד עבירה של החזקת רכוש החשוד כגנוב, בתקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.
זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ג' תשרי תשפ"ג, 28 ספטמבר 2022, במעמד המתייצבים.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©